

KAIS. KON. HOF- BIBLIOTHEK

55.751-A

Alt-

55751-A.

K A T I C Z A,

V A G Y

A' BUDETINI FAL - ÜREG.

TÖRTÉNETEN ÉPÜLT HŐS DRÁMA

4 FELVONÁSBAN.

S Z E R Z E T T E

BARKÓCZI ROSTY ZSIGMOND,

FEJÉR VÁRMEGYÉNEK BETSÜLETBELI

AL - J E G Y Z Ő J E.

P E S T E N,

PETRÓZAI TRATTNER J. M. ÉS KÁROLYI ISTVÁNNÁL

1 8 3 2.

FŐ MÉLTÓSÁGU
CZIRÁKI ÉS DIENESFALVAI
G R Ó F
C Z I R Á K Y A N T A L

Ű R N A K,

SZ. ISTVÁN APOSTOLI KIRÁLYI REND' NAGY
KERESZTESÉNEK, ARANY SARKANTYÚS VI-
TÉZNEK, Ő CS. 'S AP. KIRÁLYI FELSÉGE VA-
LÓSÁGOS BELSŐ TITKOS, 'S A' N. MÉLT. MA-
GYAR KIR. HELYTARTÓ TANÁTSNÁL TANÁ-
TSOSÁNAK, 'S ARANY KULTSOS HIVÉNEK, A'
FŐ MÉLT. HÉTSZEMÉLYÜ TÖRVÉNYSZÉK KÖZ-
BIRÁJÁNAK, ORSZÁG BIRÁJÁNAK, 'S TEK.
FEJÉR VÁRMEGYE FŐ ISPÁNJÁNAK, A' MA-
GYAR KIR. TUDOMÁNYOK' EGYETEME KOR-
MÁNYZÓJÁNAK, A' MAGYAR TUDÓS TÁRSA-
SÁG' IGAZGATÓ TAGJÁNAK,
Ő EXCELLENTIÁJÁNAK
MÉLY TISZTELETÜL.

Fő Méltóságú Gróf, Ország Birája!
Kegyelmes Uram!

Azon nagy tartozásomnak, mellyel forrón szeretett Hazámnak a' tőle nyert oktatásáért magamat lekötelezettnek érezem, némúnémú lehajtására, nékie minden erőmből szolgálni kötelességemnek tartván, — az ő színe előtt ezen tsekély soraimmal megjelenni bátorkodok. Midőn ez által egyszer'smint az írói pályára fellépek, minő sikamlós, 's könnyen megtántoritható ösvényen kezdem útamat; egészen általlátom. Ezen kétes környűlményimben Excellenciádnak azon kegyessége, mellyet szerentsém vala már tapasztalni, arra batorít, hogy a' nagy nevéért, melly a' netalán tsüggedő szerzót feltámogathatja, esdekleni merészeljek.

**Excellentziádnak azon kegye pe-
dig, melly ezen kérésemet is megadni
méltóztatott nem tsak jövendőre na-
gyobbakra is felsekent, hanem új
öszön is azon feltételemben, hogy
a' kedves Hazám valódi boldogságát,
olly arányban mint tőlem kitelhető,
minden időben eszközteni iparkodjak,
melly szent kötelességem nyilván való
teljesítését ma kívántam kezdeni, 's
tsak utolsó pillantatomban szándéko-
zok végezni.**

**Nagy kegyességébe ajánlott örökös
hódolással maradok**

Excellentziádnak

legalázatosabb szolgája

ROSTY ZSIGMOND.

K a t i c z a ,

vagy:

a' Budetini Fal - Üreg.

Történeten épült Hős Dráma

4 Felyonásban.

S z e m é l y e k.

Gróf Szunyog Gáspár, Budetin Vár Ura.

Gróf Bánfy Zsuzsa, a' Hitvese.

Katicza, a' Leányjok.

Gróf Forgács Ferentz.

Zordy°, Gr. Szunyog Atyafia.

Jakussits, Oroszlánkő Vár Ura.

Üregi, Budetini Várnagy.

Telky, Oroszlánkői Várnagy.

Borcsa, Katicza Szolgaleánya.

János, Gr. Forgács meghitt Szolgája.

**Több Vitézek, Szolgák, Kómivesek, 's fogoly
Törökök.**

A' dolog történik a' 17dik Század elején.

ELSŐ FELVONÁS.

Első Jelenés.

(Régi izlésű Szoba.)

Katicza. Szomorúan ül, (Zsuzsa jön.)

Zsuzsa.

Illy szépen derülő napot illy szomorúan köszönteni, valóban édesem nem illendő.

Katicza. Ah édes szülöm a' nyughatatlan éjjelem, borzasztó álmaim, 's nem tudhatom minő szorultság úgy elfojtják szívemet, hogy víg arczát színleni sem tudnék.

Zsuzsa. Semmi, semmi! ma eljön az atyád —

Katicza. Épen az a' mi nyugtalanit, még ezen idő távol vala örültem nékie, 's alig várhatam a' felderülését, most pedig mikor itt vagyon szinte borzogat.

Zsuzsa. Úgy vagyon az a' szerelmeseknél; a' mit most tíz esztendővel hamarébb kívánnának tellyesítettni, midőn már tsak egy percztől függ tellyesedése, tíz esztendőre ismét vissza telnék. De mit is félsz? hiszem a' Ferentzed olly tulajdonokkal bir, mellyekkel minden atyának kívánatos vó lenne?

Katicza. Ez valóban igaz, 's csak ez tart még fenn reményemben; de az is meglehet hogy ezen tsatájában, mellyből haza jön, valamely fiúnak a' kardforgatása nékie különösen megtett, vagy valaki az éltét megmenté, mellynek jutalmául engemet nékie ígért, melly ha úgy vagy, Egek! hálátlan leány nem leszek, ezt az áldozatot is megteszem, de minő törődött szívvel, csak Ti ott fenn látjátok!

Zsuzsa. Kedves Katiczám! miért magadat olly mindenféle-képzelődsbeli bajokkal ijesztgetni, mellyek ugyan megtörténhetnek, de még eddig ezekhez semmi valódi okaid nem lehetnek, és hiszem te leánya, és mi több! egyetlen egy, 's kedves leánya vagy.

Katicza. Köszönöm a' vigasztalásodat, de haj! semmi bizonyost nem mondhat. Gondold csak magad, 's emlékez vissza melly tsekély ok, 's semmi szerelem tett téged is Budetin Vára aszszonyává, vagy mi igazabb első szolgálójává. Ne epeszd magadat az én támogatással, midőn magad is vigasztalásra szorultál. Még ezen belső tüzem nem lobogott addig vigasztalhattalak, de most — az atyám igen is szeret, 's néha szerentsés is vagyok egy mosolygást (*melly nála ritkaság*) elnyerni, de ezek mind gyermeki dolgok voltak, de ha ő felőlem már rendelt volna, —

a' feltett tzeljától ötet elmozdítani, vagy tsak hátráltattni akarni is hah! borzasztó gondolat! Bár tsak tudnám ebbe a' bizonyost, mert a' bizonytalanság jobban gyötör mint a' féltt dolognak tellyesedése. Megengedj anyám! de ezen rémitő képek úgy megzavartak, hogy még kis nyugalomra vagyon szükségem. (*bádjadtan el.*)

Második Jelenés.

Z s u z s a maga, utánna néz.

Szomorú szívvel halgattam a' rémültségeid okait, 's a' magam bajai mutatják igazságokat, mert mi kaptolt engem is ezen Várnak hideg parantsolójához? nem más mint hogy az atyám láttára az egész környék legszilajabb lovát tsak egyedül ülte meg, és hogy egy török melyvasat melly minden vágásokat épen felfogott, keresztül vágott. Szerencsétlen gondolat, hogy tsak gazdagság, 's a' vérontásban gyakorlott ember a' legfőbb szerentse, mellyre egy gyengédeden pihető asszonyi szív számolhat. Hah! átkozott Török! ennek mind te vagy az oka! mert a' Magyarnek a' természeti büszke szíve a' te itt való fészkelésedet tsak bús, 's dühös szívvel nézheti, ez ötet a' böltsőjétől a' koporsóig pántzélba ültözteti, 's vérontásra vezet, melly a' másként kellemetessen komoly természetét úgy elvadija,

hogy nagyobb gyönyörűséget talál abba ha több török fők' szedése után a' maga teste is vértől áradoz, mint az őtet szerető felesége oldalán; — 's így mi szerentsétlen érzékenyek bérül adatunk a' legizmosabb öldöklőnek, — vagy a' legfortélyosabb fegyveresnek. Siratom kedves Hazámat, 's szerentsétlen szúzeit!

Harmadik Jelenés.

Zsuzsi. Zordy. jó

Zordy. Asszony Néném minden parantsolati tellyesítették, de most jöve egy lovas ki Uram Bátyám jövetelét és talán már ebédre való megérkezését hirül hozta.

Zsuzsa. Sok Urakat, 's késérőket hoz magával?

Zordy. A' Nemesek száma mintegy tízre mehet, ha tsak az útba egynehány el nem válik tőle, az apródjait pedig a' falujokba haza ereszté.

Zsuzsi. Tíz urak! Egek lesz mit hallanom véres ütközetekről, előre is rettegek!

Zordy. Ne féljen semmit is! mind olyanok kiknek a' vérengző történetek' magok közt való elbeszélése nagyobb mulatságot szerez, mint a' legszebb asszonyokkal való mivelts társalkodás, továbbá tsak ebéd felett fog velek lenni, arról pedig gondoskodtam hogy az öreg Lantos itt le-

gyen ki ezen utolsó tsatákat már énekre is alkalmaztatta, ez őket ebéd felett elmulatja, máskor pedig feléje sem jönnek, mert szinte magok érzik, hogy nem gyenge teremtés körébe valók.

Z s u z s a. Zordy! Te egy időtől fogva igen megváltoztál a' kemény vasat látom nem forगतod olly örömetst mint eddig, illy tsekély betegeskedés mint rajtad vala máskor nem hátráltatott volna az ütközetbe való meneteltől. Ezeket pedig mind előre látnád, és így gondoskodnod hogy engem kellemetlen ne érjen! valóban erántam jó szívet mutat, akár mi az oka! köszönettel tartozom. (el.)

Negyedik Jelenés.

Z o r d y maga. (tsufolkodva.)

Talán bizon azt gondolja a' gyenge fületskéjű asszonyka hogy ez ő érette vagyon? valóba igen mulattató! de, fellyebb megy a' vágyom mint egy asszonyra a' ki a' fiatalok sorából jó formán már kilép. Miért kedvezek nékie, igen megfogható. — De! Katicza is egy időtől fogva nagyon megváltozott, sokkal hidegebb, és vissza tartóbb erántam, mint eddig vala, ennek ki kell tanulnom az okát, ha azt tudom, tudom akkor azt is mit tselekedjek. De még itt hátra vagyon az atya is, evvel hogyan végzek? valóban az atyá-

val és leánnyal egyszerre küszködni, midőn az anya is csak tsekély részrehajlást mutat, ez nehéz állapot, de éppen mert nehéz azért kedvelem; — ki hitte volna hogy egy artzátska engem is megtántorít? de ha így vagyon ki tehet ellene, de hogy tzelomhoz érhessek; szív halgass, ész dolgozz, 's azután Zordy ne félj. (el.)

Ötödik Jelenés.

Z s u z s i. K a t i c z a.

Z s u z s i. Minden a' legjobb rendben vagyon, a' tselédek a' kötelességeiket mind pontossan elégezték, ez a' férjemet felfogja vidítani, azután előhozom a' szerelmeteket, 's előre látom a' boldogulástokat. Eggyet majd elfeledék. Még Üregi Várnaggyal is kell szólnom, csak ő a' meghajthatatlanságával a' dolgot elnerontsa, szerentsések lehettek. Borcsa!

B o r c s a. Parantsolni méltóztatik?

Z s u z s i. Küld fel a' Várnagyot, Üregit. (Borcsa el.)

K a t i c z a. Ha Üregitől is függ valami attól nem félek, mert minden keménysége mellett is engem nem csak mint Ura' leányát megbecsül, de szeret is.

Hatodik Jelenés.

Előbbiek. és Üregi.

Üregi. Parantsolatjára!

Zsuzsa. Valóban szép hogy kívánságomra olly hamar megjelent, jól tudja úgy e' hogy a' férjem ma megjön? én megvagyok győződve hogy maga részéről is minden a' legjobb karban van.

Üregi. Eddig a' Gróf mindég megvala elégedve.

Zsuzsa. Én is édes Üregim, és gondolom hogy a' mostani vizgálat is olly jó esik ki, mint az eddigiek, ezt én magam is kívánnám, mert ettől sok függ.

Üregi. A' mit ember tehet, megtettem, vizsgálja meg bár nem a' Gróf, hanem az Isten maga, a' betsületem azt mondja, hogy ne féljek.

Zsuzsa. Igen szép, 's betsületére válik. De — édes Üregim! ugy-e Gróf Forgátsnak többszöri itt létét nem fogja időnek előtte felfedezni?

Katicza. Én is kérem.

Üregi. Miért hoznám tsak elő is ha nem kérdezi, mikor ötet nem is ősméri.

Zsuzsa. De hátha mástól erről tudósíttatna, 's magát kérdőre venné?

Üregi. Mivel Üregy hazudni se nem tanult, se nem tud, nem is fogja azt tselekedni.

Katicza. Ha az atyám szerelmemet más által előre megtudja, akkor elvagyok veszve.

Üregi. Hazugságot tőlem ne várjon senki is, ha véle jóra is tzeloz, de valamelly dolognak helytelen felfedésével sem akarok senkinek is szerentséjébe gát lenni (*gondolkodva*), A' mit tehetek el nem fogom mulatni, ha a' kérdéseit csak általjában 's elvetve teszi, majd olyan feleleteket fog vissza is kapni, de ha kerekded kérdéssel megtámad, — ha akarnék is hazudni, nem tudnék.

Katicza. Kegyetlen! de ezt is köszönöm, 's azámat tartok ígéretére.

Zsuzsa. 'S többet nem várhatunk?

Üregi. Sajnálom hogy nem! (*el*).

Hetedik Jelenés.

Zsuzsa, Katicza.

Zsuzsa. Nyiltszivűségnek, 's igazságnak rettentő példánnya, Te kibe az egyenesség lelke olly mértékben öntetett, ezen véres időkben még kegyetlenné is lettél, más boldogabb időkben születvén egy pár ember boldogságát egynehány szónak fel nem áldoztad volna, de most talán a' testvéred szívébe is belé tudnád ütni a' kést sajnálkozással.

Katicza. Látod édes szülőm az Egemet felhőkkel borítottatni, látod a' reményeinket lassanként hervadozni, 's így látom én is boldogságot örök sirba szállani.

Zsuzsa. Kedves Katiczám, azért még semmi sem vészett el, hallottad mit ígért, ő pedig éppen olly találos elméjű mint kemény természetű, ha akarja úgy kimellőzi a' kérdéseket, hogy magad is fogsz tsudálkozni.

Borcsa (sebesen.) Gróf Forgács itt vagyon! (el.)

Nyolczadik Jelenés.

Zsuzsa. Katicza. Gr. Forgács.

Gr. Forgács. Az elragadtatás szárnyain jövök, legalább egy pillantatra látni az éltém lelkét — —

Katicza. Miért Kedves, olly lélek szakadva, 's tsak egy pillantatra?

Gr. Forgács. Az Atyám egy nagy fontosságú királyi levelet reám bizott, hogy a' Basának személyessen általadjam; ha tudná, hogy ezen küldetésemen kívül tsak egy pillantatot is töltök, semmiért sem állhatnék jól, de mi rossz érhet, mellyet meg nem édesítene az arról való emlékezés a' kiért szenvednék.

Katicza (a' mellyére simul felnéz reája 's beszélni akar, de az *Anna* keresztül vágja a' szavát.)

Zsuzsa. Ideje, hogy a' képzelődés virító telkeiről a' valóság rideg tájjaira leszálljatok, **Forgács!** ma meg jön a' férjem.

Gr. Forgács. Annál jobb, én mindjárt elmegyek, *Sasszárnyakkal* vissza iparkodok, 's megjelenek *Budetinbe*, nem mint eddig lappangva, hanem illendő késérettel, beszéllek az *Atyáddal*, téged tőle megkérlek, (*áltkarolja Katiczát*) azután a' szerentsénk úgy felemelkedik, hogy onét a' földiekre csak lenézni is egész boldogság!

Katicza. Kevés pillantatok alatt sok történhet, nem lehetne e' ma ebédre megjelened az eddig esméretlen *Atyafiadnál*, és őtet az ütközetei szerentsés kimenetele miatt megköszönteni.

Gr. Forgács. Akár mikor jött volna ezen szerentsés gondolat tudom, hogy velünk aranygyümölcsöket szedetne, de most! ezen levéltől a' tulajdon betsületemen kívül függ még a' szerentsétlen hazám java is, mellynek, kivált ezen rontsolt állapotjában mit nem tudnék feláldozni? még magát a' betsületemet is, ha nem tudnám hogy a' hazafiak betstelensége a' Hazának sem

válhatik betsületére, 's hogy te is (*Katához*) betsület nélkül erántam meghidegülnél.

Katicza. Ezen hazafiui indulatok, 's az én gondolkodásom módjáról való szép ítéleted a' nevedet, ha lehetséges lenne még mellyebben vésnék szivembe, de a' minő tüztől valaki e' földön hevítettetik olly arányban égek, mi lessz ebből nem tudom, mindentől félek, még is az Istentől e' szerelmemtől minden jót várok.

(*Zordy bejön, de nem vétetik észre, megáll, bámúl, Forgács láttára fellobban, de mindjárt öszveszedi magát.*)

Gr. Forgács. Bizzuk ezekre ügyünket, kik már olly sok édesen sinlődőket megsegítették.

Zordy. Méltóságos Grófné! (*mind megzavarodnak*) A' szobák felvigyázója várja a' parantsolatját, hogy az ebédlőt tsak úgy haggya e' a' mint vagyon, vagy a' töróktől most nyert zsászlókkal ékesítse fel?

Gr. Forgács (boszkonkodva). Az az ő dolga evvel a' kérdéssel megkémélhetett volna.

Zordy (szemtelen mosolygással) engedelmet kérek háborgatásomért. (*el.*)

Katicza. Zordynak a' szerelmembe való bévattása a' reményem legnagyobb részét magá-

val elvitte, mert ő az a' ki nekünk legtöbbet árthat, 's nagyon hiszem, hogy akar is.

Gr. Forgács. Miért félsz úgy Zorditól?

Katicza. Most tehát felfedezem az eddigi titkomat, Zordy belém szerelmes.

Zsuzsa. Így most már tudom az egy időtől való változását, bizony sajnos, ez még megronthatja a' legjobban elrendelt dolgainkat.

Gr. Forgács. Ha szerelmes beléd valamint nem is lehet máskép annak a' ki téged lát, és körülötted vagyon, nintsen más mód mint őtet legalább egy ideig való halgatásra megkérni.

Katicza (*bűszkén*). Én kérjem őtet?

Gr. Forgács. Az előtt mint könyörgő állani ki máskor a' parantsinkat várta, a' megalázásnak ugyan legfájdalmassabb része, de gondold, hogy a' boldogságunk magosságát erányozza, melyet ha általa elérünk, nem ezt, de ha a' Szerencsének borzasztó lántzaikat is viseltük volna, vélünk elfelejtetné.

Katicza. Kedves Ferentzem ezt is megteszem ámbár tőle irtódzom, mert mit használ a' szerelemben a' kevély szív?

Gr. Forgács. Köszönöm édesem. (*andalgásából feleszmél.*) Hoh! szégyen a' fejemre! a' szívem dolgain majd a' hazámat elfelejtettem,

Tarcs bátor szivet ezen veszélyekben, kevés vár-
tatra itt leszek, azután csak az lehet nálunknál
szerentséssebb.

Kilencedik Jelenés.

*Fákkal ültetett hely, mellyben mély gondolatokba
merülve sétál.*

Zordy.

Tehát nem hidegvérűség, vagy személyem
eránt való kifogások az okai, hogy a' bennem
dühössen lobogó láng általa nem viszonztatik,
hanem egy más szerentsés, és pedig Gróf Forgács!
Talán mivel ő nálomnál gazdagabb, de mi érde-
meket tett a' gyáva gyermek arra, hogy Fő ház-
búl született; és a' miolta a' Török az ő legna-
gyobb Várokat elfoglalta a' gazdagság sem olly
nagy mint ennekelőtte. Katiczától pedig, az Or-
szág egyik leggazdagabb leányától alávalóság
gazdagság után ásétozni. Vagy talán, hogy ő
Gróf, én pedig Nemes Zordy? Hm! ezt jól te-
kéntvén a' különbség nem olly nagy mint talán
sokan vélik, vagy talán, hogy az én arczám
barnább az övénel, de ezt puskaporfüst, sok
hideg, 's meleg eltürése, 's a' tábor viszontagsá-
gai okozták, az övé nem ilyen az igaz, de mi-
tsodák azon kis tsapatok verekedései azon ütkö-
zetekhez, mellyekben engemet maga Gróf Szu-

nyogh is (mi sok) meg ditsért. De hadgyán! vár-
 jatok tsak (*megint fel meg alá, felindulva*). Az
 egészbe nekem legjobban tetszik az Üregi, ha az
 ember őtet beszélni hallja azt gondolná, hogy ő
 az eleven szobra a' nyiltszívűségnek, azomban ő
 is tzinkossuk, az Urfit ki meg behadja járnai a'
 titkos boltozaton! Ez már szép, 's még most is
 olly betsületes képet mutat mint enykelötte,
 de! — nem halgatok ezután senki szavára hanem
 a' titkos tselekedetei után fogok vizsgálódni, tu-
 dom, hogy sok ditsért, 's tsodált erköltsöket meg-
 fogok szünni bámulni. Uram fia tegnap az agg
 róka sejdített valamit a' szivem állapotjáról olyan
 hosszan, és keményen megdorgált, hogy a' fejem
 most is bűg, 's azomba ő is egy titkos szere-
 lem közben járója (*megint fel 's alá jár*) de tu-
 dom, mibe sántikáltok, az egész dolgot szépen
 elakarjátok simítani, felczifrázni, azután s' szi-
 reni hangotokkal néki elenékelní, — de nem gyer-
 mek a' Bátyám! (*a' jött gondolatra megrezzen*).
 Ördög pokol a' magát rendíthetlen hősnék tartó
 Öreg sokkal jobban szereti a' leányát minthogy
 ne hagyná magát az okossan szótt hálóba kerí-
 teni, de ne félj öreg, véd Angyalod lesz Zordy,
 's előbb megtudod te tólem azt igazán, mellynek
 azok tsak árnyékát akarják mutogattni. (*Kati
 jó, Zordy látja, de mintha nem látná, tovább*

megy, lassan.) Aha jön a' nyögő gerlitzécske, tudom most alább veszi repülését, mint ezelőtt (*minden erejét összeszedvén*) vigyázz magadra legény! ha megszóllít nem merészek szemébe tekinteni, mert jót nem állhatok mivé nem változtat.

Katicza (*közelít, 's midőn közel vagyon*) Zordy! Zordy nem akarja hallani? (*erősebb hangon*) Zordy! Zordy (*nem hallja.*) (*sóvárgó hangon*) édes Zordym!

Tizedik Jelenés.

Katicza és Zordy.

Zordy (*megindulva, lesütött szemekkel*).
Kisasszony itt? parantsol valamit?

Katicza. Édes —

Zordy. Bizonyossan a' személybe hibázik.

Katicza. Nem édes Zordym magát keresem épen.

Zordy. Nintsenek talán (*mit nem gondolnék*) a' parantsolati tellyesítve, vagy nem jól, mit hasonlóan nem vélnék.

Katicza. Más tárgy hozott ide magáh. — —

Zordy. Tessék megengedni, én a' Kisasszonnyal a' kötelességeken kívül semmiről sem szólhatok, sokkal mélyebben tisztelem személyét

minthogy a' tegnap igen értelmessen kiadott eb-
beli parantsolatját ma már által hágnám.

Katicza (*járkál*). Tigris lélek, mellynek
kezébe jutottam, látom, nem lehet messzéről a'
tzelomhoz jutni, kerekdeden ki kell mondanom.
Zordy! magának a' szobába való jöretele — —

Zordy (*tsufolodva*). Igen alkalmatlan vala.

Katicza. Valamivel meg esmértette — —

Zordy. Mit titkolni akart volna.

Katicza. Mellyet nem reményelem, hogy
káromra akarna fordítani.

Zordy. Mitsoda kár? Minden vagyontra való
felvigyázás reám nagyon bizva, én' pedig értem
kötelességemet.

Katicza. Kegyetlen nem akar érteni! —
Nem valamelly töredékeny 's elveszendő tárgyról
szóllok — —

Zordy. Akkor nem tartozik az én száma-
dásaimba, 's tessék megengedni, ha ollyas dol-
gokba, mellyek nem illetnek nem keveredek.

Katicza. Kőszív! (*megfogja egyik kezét*).
Zordy! ne legyen gyilkos — midőn szabadító An-
gyal lehet, tudja azt, hogy az Atyámnál az
egész földi szerentsém a' kezébe nagyon, ha nem
akar hasznomra dolgozni ne legyen vesztetre,
ne forduljon el **Zordy**, ha valaha szeretett és be-
tsült most mutassa meg, mitsoda ditsósság is le-
het

het a' férfinak egy gyenge asszonyi személyt szerentsétleníteni, 's azt is nem egyenes uton, hanem alattomos áskálódással? (*Zordy keveset megfordúl*) Zordy! Az atyafiság szent köteleire mellyekkel öszveköttetünk, 's azon szent tűzre, mellyel mint mondja hevítették kérem, most midőn szerentsém kényyétől függ, ne keserítettse örökre életemet.

Zordy (*lágább hangon*). A' mit beszél szép Katicza nem értem, mi a' kívánatja? (*fel néz, és láttára megszeliidül a' tekintete.*)

Katicza. Egy a' kérésem, 's az is tsekély férfiúnak, a' halgatás, tsak ezt kérem nemes szivétől. — —

Zordy (*búsan*). Nemes szivnek mondja, 's esméri szivemet, és még is megvetette.

Katicza. Ki állhat az öröktől elrendelt dolgok folyamatja ellen! Megvallom még Ferentzemet meg nem láttam, senki olly részvétellel az én részemről nem ditsekedhetett mint maga, 's gondolom, hogy magával sem lettem volna szerentsétlen, de egy pillantat. — —

Zordy. 'S én megutáltattam.

Katicza. Megutáltatott? nem! akkor rólam balol itél, megesmérem én azolta is minden jó tulajdonit, azokat betsülöm, és ha valakinek jót kívánok, és ha lehet elő is segéllem, bizony

nyára maga az, tsak szívemet, melly már nem az enyim, ne kívánja. Zordy úgy e' nem lesz kegyetlen, és meghallgatja a' kegyességre intó bel-sejét. Ha az egész kérésemet nem is legalább egy részét adja meg, tsak ma ne szólljon.

Z o r d y. Ezt megteszem.

K a t i c z a *(megfogja kezét.)* Köszönöm, és esmérvén emberségét számot tartok szavára. *(el.)*

Tizenegyedik Jelenés.

Z o r d y *(elragadtattva utánna néz.)*

Hah! édes ámbár mérges szavak, kellemetes ámbár nyilas pillantások, mellyek engemet ki ennekelötte tsak mozsár ropogások, kard villongások, és haldoklók jajjai közt találtam mulatságot, és édes idő töltést úgy megtudtak változtatni, hogy ezeket megutálván, mindég tsak egy szép arcza után sóvárgok, de ki tehet róla, ha ez így vagyon elvégezve. — — *(járkál, egyszerre meg döbbenve és fellobbanva meg áll.)* Zordy! te vagy e' az előbbeni erős lelkü Zordy, nem! ezt nem szenvedem, ha enyim nem lesz másé sem. lesz megyek a' szerentséjek' minden módon való feldulásokra *(el akar menni, de egyszerre megáll)* hah most emlékezem, hogy eszelőségemben és álmomban miket ígértem, ma nem szóllani, ha engem evvel mások megelőznek rettentő gondolat, de meg ígértem, és kezemet is adtam, ezt meg-

kell tartanom, mert a' dühösségem sem hozhat arra, hogy valaha mondhassa valaki: szégyeld magad szót törő. (el).

Tizenkettődik Jelenés.

Nagy Szoba.

Gr. Szunyog, Érdy, Berendy, és több vitézek, Zordy, vetkeztető szolgák, és fogoly törökök.

Gr. Szunyog. Egyszer, hogy megérkezünk, most barátim vessük le ezen nehéz öltözetet, melly elég ideig nyomta vállainkat, a' munka után pihenni, és nyugodni kell, hívjátok Feleségemet, és leányomat.

Berendy. Ne bántsa Barátom, hiszen ezen nagyobb részbe véres fegyverek, és ruhák szegényeket csak ijesztenék.

Gr. Szunyog. Eh! az én hölgyem katonának a' Felesége 's ezektől nem fél, eleinte ugyan irtódzott, de utóbb úgy megszokta, hogy most fel sem is veszi.

Érdy. Már akkor esméretlenkép is tisztelem, ha én megházasodom én is illyét választok, mit is érnek azok, kik egy véres kardra nem is pillanthatnak, ha pedig olyanra találnék, ki a' táborba is követne tüstént Érdyné lenne.

Gr. Szunyog. Azt az enyim ugyan nem teszi, de a' pántzélomat, és sisakomat már fel tudja tsatolni, és leoldozni, a' nem igen véres tsatákat is már borzadás nélkül meghallgatja, és egész katonás asszonnyá változtatnám, ha többet lehetnék ide haza de ezek az ebek (a' törökre) soha sem tudnak nyugodni.

Tizenharmadik Jelenés.

Előbbiek, Zsuzsa, Katicza és Üregi.

Zsuzsa (megtsúkolja, Katicza a' kezét).

Gr. Szunyog. A' Feleségem, és Leányom, ezek pedig Vitéz Urak! Mit tsináltatok eddig? te kedves leányom halvány vagy, bajod vagyon?

Katicza. Semmi, reggel fő fájást érzék, de már ez is elmúlt.

Gr. Szunyog. Zordy! (ki a' Gróf körül forgolodik) talán beteg volt tetemessen, de akarja előttem palástolni.

Zordy. Nem, testikép semmi baja sem volt.

Gr. Szunyog (tréfússan). Esztelen ember! az eszébe talán tsak nem volt. Látjátok én a' karom sebén kívül, melly is kevés hetek mulva begyógyúl, egészen épen jöttem haza, nem pedig kézláb nélkül rontsolva, vagy halva hozattam haza mint ti ijesztgetni akartatok.

Katicza. De drága Atyám, ez mind megtörténhetett volna.

Gr. Szunyog. Kis bohó! miért jársz a földön, hiszen elesvén a' lábodat eltörheted. Nézd a' kertészem soha sem vala egy ütközetben is' még is sánta, én pedig kevés hetek múlva egészen ép leszek. Hah te is itt Öreg? hogy ment eddig a' dolog?

Üregi. A' kiadott parantsolat szerint.

Gr. Szunyog. Nem jött senki titkon a' Várba? *(ez alatt Zsuzsa és Katicza zavarodásban vagynak.)*

Üregi. A' ki bejött az én jóvá hagyásommal, és engedelmemmel jöhetett csak be.

Gr. Szunyog. De valami hamis Török szinlett név alatt nem tsuszott be?

Üregi. Arról jót állok, hogy a' ki bejött mind a' tulajdon betsületes neve alatt jött.

Gr. Szunyog. Jól vagyon. De feleség szorgoskodtál e' ezen vitéz Urakról is?

Zsuzsa. A' mi tehetségünkbe vagyon iparkodtam őket illendően megvendégelni, Zordy Ötsénk pedig az Öreg lantost ide rendelte.

Érdy. Ez már igen helyes, vigadhatunk, hijába! Nints olly vigság mint egy tsata, 's azutánna való vendégség.

G r. Szunyog. Délután pedig ki megyünk az erdőre, és hozunk egy szarvast, vagy vadkant, most ha tetszik nézzük a' ménesemet. Zordy a' szürke tsikó meg vagyon tanitva?

Zordy. Én magam tanítám, már kész papiripa?

G r. Szunyog. Köszönöm Ötsém. Barátim Zordy Ötsémet ne úgy nézzék mint valami elkényeztetett gyerkőczét, ha az elmentem előtt meg nem betegedett volna, majd látták volna, hogyan forgatja a' kardot.

Zordy. Nékem itt lenni sokkal súlyosabb vala, mint az ütközetbe lehetett volna.

G r. Szunyog. Hogy ha úgy tetszik: *(mind el).*

Tizennegyedik Jelenés.

Zsuzsa. Katicza.

Örvendj leányom győztünk! Soha a' férjemet illy jó kedvel nem láttam haza jönni, máskor félnapig is már itthon vala és még sem hivatott, mert hívás nélkül megjelenni talán Szentség törésnél is nála nagyobb lenne; bizonyosan a' verekedések igen véressek voltak, hogy olly jó kedvü. Tehát megigérte holnapig a' Zordy a' hallgatást.

Katicza. Holnapig igen, de tovább — —

Zsuzsa. Holnap pedig annál inkább nem fogja felfedezni, mert a' férjem által elküldetem az Atyafiaihoz a' szerentsés hazajövele megjelentéséért: ebben a' járatban oda marad vagy két napig, ha pedig haza jön, tántzolhat ha kedve jön a' lakodalmadon.

Katicza. Látom a' szerentsém napját fakedozni, kegyes Atya (az *Ég felé emelt kezekkel* oltalmazd a' felhőktől, és engedd szépen lenyugodni.

(A' Kárpit lefordúl.)

MÁSODIK FELVONÁS.

Első Jelenés.

Gróf Szunyog maga (*komor.*)

Ez az esztendő nem mutatja magát olly rosszúl, alig kezdtük, és már két győzelem keves veszteséggel, ha ez soká így menne a' pogány eb nem soká enné a' magyar kenyeret. Itt a' házba is túrhetően ment a' dolog, de egészen jó hogy ment volna arról szó sinsen, mert az itthon nem létembe mindenki a' ki mást mint parasztruhát visel parantsol, ha én itt vagyok ez máskép megy, — egy az Úr, a' többi engedelmeskedjék. Nem nevetséges házikormány az, a' hol az úron kívül még az asszony, gyermekek, 's számos tisztviselők uraskodnak? Nem! az én itthon létembe minden madár a' ki a' földemre szál, ezt tsak az én engedelmemmel teheti.

Szolga. Jakusits kívánna bejönni.

Gr. Szunyog. Jakusits? Oroszlány-kő ura, mit akar tiz esztendei itt nem léte után?

Szolga. Azt maga fogja legjobban megmondhatni.

Gr. Szunyog. Igaz, késérd be illendően.

Második Jelenés.

Gróf Szunyog, és Jakussits

Gr. Szunyog. Melly ritka szerentse Vitéz Jakussits urat hajlékomba tisztelhetni.

Jakussits. Eppen ezen látás ritkasága is vezérlett ezen lépésre, hogy annak véget vessek, mint szomszédoknak, jól tekintvén a' dolgot még sem illik olly soká haragban 's gyűlötségben élni.

Gr. Szunyog. Haragban 's gyűlötségben nem voltunk, legalább részemről, ha némelly határ perek bennünket egymástól elidegenjtettek is.

Jakussits. Ehhez járulnak az utólsó győzedelmei is, mellyek a' hazafiúi szívemre úgy hatottak, hogy ha azoknak szerzője halálos ellenségem lett volna is, a' kezemet békességre első nyujtanám. Tudom Vitéz szomszéd nem kémelte a' tsalmákat!

Gr. Szunyog. *(komoly tréfával.)* A' tsalmákat kéméltem ugyan, de nem a' fejeket, a' török kéve gyanánt hullott, 's tudom hogy csak én miattam is egynehány Alláhhall kevesebbet hall Mohamed. De ezekről délután sokkal jobb beszélni, reményleni hogy tsekély ebédemet, 's a' béke poharat meg nem veti?

Jakussits, Gr. Szunyog tsekély ebédjét? fogok bátorkodni.

Gr. Szunyog. Nem tetszik leülni is
(*leülnek.*)

Jakussits. Más valami tzelja is vagy on ide jövetelemnek, mi mint szomszédok azt a' sok határbeli pert tsak ugyan félre tehetnének.

Gr. Szunyog. (*felindúlva*) Talán azt akarja hogy a' nem régiben hozzám küldött feltételeit elfogadjam? nem, abból semmi sem lesz! még én élek az én birtokomból senki tsak egy talpnyit sem fog elvenni, és tudja meg azt, ha a' pert meg is nyerné, még én élek a' nyert birtokba soha sem fog jönni.

Jakussits. Arról szó sintsen, Budetint Oroszlánykővel öszve lehetne kaptsolni, a' nélkül hogy azt per határozza el.

Gr. Szunyog. (*gondolkodás után*). Vagy azt gondolja, hogy mivel fiaim nintsenek a' jószágaim a' koronára szálván azokat attól megveszi, nem! a' leányom lesz az örökösöm, tettem én ezek eránt már lépéseket, 's gondolom ezen utolsó háborúm ezeket még jobban előre fogja mozdítani.

Jakussits. Én is így gondolkodtam! a' jószágok legyenek Katitzué, 's mindjárt könnyebben érek a' célhoz.

Gr. Szunyog. (*felháborodva*) Mit? azt nem hittem volna! az én halálomra várni, 's a' szegény

gyenge asszonyi személyt a' birtokából kivetni , ezt nem vártam Jakussits úrtól , ez ugyan a' mai szokás , de ennek is tehetek előre gátot.

Jakussits. Látom már hogy vitéz szomszéd nem akar érteni. Én megláttam a' leányát; beléje szerettem, 's im most feleségemnek megkérem.

Gr. Szunyog. Ez már más! Mit talán sérelmesen mondtam , tessék magának tulajdonítani , miért nem beszélt mindjárt magyarossan , világossan. Tehát a' leányomat kéri? Ez nagy fontosságú dolog , ez meggondolást kíván , beszélt már erről véle?

Jakussits. Eh! mit sok szavakat vesztegetni avval , ki a' dolognak elvégzéséhez tsak keveset járulhat , legjobbnak gondoltam ezt az atyának felfedezni , ki , ha tetszésére vagyon , azt a leányának parantsolat formába megmondja , legfeljebb ha atyai szeretetétől vezéreltetvén a' belőle származandó hasznokat nékie elé számlálja. Mit is érnek azon sok , 's czifra szavak , mellyeket a' férjfiak a' leányoknak külföldön elébeszélni szoktak , melly tsunya szokás szívem fájdalmára már sok Magyar legényeknél is tapasztaltatik. Egy ugrásra haza nyargalok , de ebédre fogok bátorkodni. (el.)

Harmadik Jelenés.

Gróf Szunyog. (*maga fel 's alá.*)

Illy formán megint egy aggodalomtól megszabadúlnék, de a' leányom szerentséje sokkal fontossabb tárgy mint sem hogy ezt sebességgel lehetne, vagy akarnám elvégezni. Lássuk tehát! Jakussits egy már Árpád királyaink alatt is, hires nemzetségből származik, az ősei mind jeles emberek valának, maga is jó ember, egy kevésé ugyan makats, 's nyakas, de ez férjfinak nem áll rosszul, egyébbaránt jó, 's Vitéz katona, a' pereink előtt sok ütközetben együtt katonáskodtunk, nem fiatal már, de annál megletebb, 's okosabb, hisz a' fiatal leányomnak úgy is még vezetőre vagyon szüksége. Továbbá a' többi tágas birtokain kívül Oroszlánykő Vára is az övé, melyekből leányomat tsakugyan illendően eltarthatja. Hát ha még az én minden jószágaim az övéihez kaptosztatnak! hah! most is Illyésházy, 's Thurzón kívül senki sem mérkezhetik meg vélem, ezután pedig az Unokámra az egész Nemesség tsak irígy szemmel tekint fel. (*fel 's alá, 's egyszerre meg ál*) Jakussits Katicza a' tied! János!

Negyedik Jelenés.

Gróf Szunyogi. Zordy.

Zordy, (*kinek láttára Gróf Szunyog komlók megrántzosodik.*)

Gr. Szunyog. A' tegnapi parantsom, hogy atyámfiat a' jövetelemről tudósítsad igen világos vala.

Zordy. Melly pontossan tellyesítettett volna is, ha vigyázatalanságból regvel a' ló úgy meg nem rúgott volna, hogy lóra nem ülhetek, de elküldém Jánost.

Gr. Szunyog. Igy szokott járni a' szeles fiatal ember. A' feleségemmel akarnék beszélteni, — de megállj, véled is akarok szóllani.

Zordy. (*félre*) Most vagy soha!

Gr. Szunyog. A' számadásaidat fontos dolgoktól hátráltatván, ma meg nem nézhetem — de a' leányom olly változottnak látszik, tegnap egész nap olly tsendes, olly gondolkodó vala, mint ez előtt soha sem.

Zordy. Az igaz, de a' leányok az ő idejében elszokták a' gyermeki bábjaikat vetni, 's más foglalatosságot keresnek, melly az előbbeni jó kedveket andalgással váltja fel.

Gr. Szunyog. (*fellobbanva*) A' szerelme gondolod? ki bátorkodott az én távolyságomba a'

Váromba jönni? talán csak nem gondolnám, hogy te merészletted volna szemeidet ő reája felemelni!

Zordy. (*Ezekre igen illetődik, fellobban haragja, de mindjárt mérsékli magát.*) Távolyok attól, hogy én legyek az andalgásának eszközlő oka. Egészlen más édes uram Bátyám jövendő Veje.

Gr. Szunyog. Hogyan tudhatják ők azt, mit csak magam is egynehány perczel ez előtt határoztam el.

Zordy. Meglehet hogy az uram Bátyámtól elhatározottat Vő, és az általa választott Vő nem egy személy.

Gr. Szunyog. Mit? ő általa választott Vő? az én tudtom nélkül! itt valami lappang, te is olly titkolódó képet csinálsz parantsolom fedezz fel mindent.

Zordy. Ha parantsol, reám ne tessék neheztelni, ha az mit mondok nintszen tetszésére, az egész csak abból áll, hogy uram Bátyám itthon nem léteben egy fiatal Gróf Forgács sokszor a Várba lopódzott, a' szívét megnyerte, 's a' házasságot is eltökélték.

Gr. Szunyog. (*felindulva*) Ördög pokol! és te ezt engedted?

Zordy. Én is csak tegnap tudtam meg, azt is pedig akaratjok ellen.

Gr. Szunyog. Tehát Üregy volt a' biztos ?
Zordy. Tsak ő nála volt még Vár kulta
 én kivülem!

Gr. Szunyog. Tehát így megtsalattattam
 Feleségemtől , Leányomtól , Ötsémtől , Várna-
 gyomtól , szörnyűség , alávalóság !

Zordy. Kérem én tsak tegnap tudtam meg,
 tegnap pedig a' vendégek miatt nem akartam
 evvel uram Bátyámat megszomorítani.

Gr. Szunyog. Hah! ki kell mennem a'
 szabadra , mert ha így mennék hozzájok nem tu-
 dom mit tennék vélek. (*dühössen elmegy.*)

Ötödik Jelenés.

Zordy.

Haha! jól tzeloztam, természetesen jól ta-
 láltam (*bosszonkodva*). De nékem azt mondani:
 te tsak nem merészletted a' leányomra szemeidet
 felemelni! ez már sok, ezt nem vártam, ez majd
 lábaimról is levert. A' kevély Grófnak Ósannya
 nem volt Zordy Kisasszony? igen, midőn a' nem-
 zetségem virágzásban volt, akkor egy Zordy Kis-
 asszony nem volt megaláztató Nő egy Gróf Szu-
 nyognak, ellenkezően igen hasznos házassodás
 vala, de most, mivel az atyám mindenét elfetsér-
 lette, ha épen azon Zordy vér egy Szunyog
 Kisasszonyra néz, ez szemtelenség? Nem ezt

nem szenvedem, öreg! ezt megfizeted magad, gyermeked, és feleséged. (el).

Hatodik Jelenés.

Zsuzsa, Katicza.

Katicza. Ez tehát az a' reám nézve kétes nap, melly elhatározza, hogy ez a' föld poklom lesz-e' vagy Menyországom, ez fog vagy angyali módra szerentséltetni, vagy a' kétségbeesés örvényébe taszítani, az illy fontos dolgok elvégzetése előtt minő érzelmek minő gyötrődések fogják el annak belsejét ki illy állapotban vagon, tsak az értheti a' ki már illy szorongatató órát élt.

Zsuzsa. Értlek kedvesem, a' tulajdon szerentsétlen tapasztalásom tanított a' te bajadat fel-fogni, 's megismérni nagyságát, légy kevés ideig túrelmes, 's megleszel mentve legalább a' bizonytalanság kinaitól.

Katicza. Talán ez által, hogy a' szerentsétlenségem feől bizonyos lehessen. Kivánok valamit, de mit? magam sem tudom, egyszer kész volnék a' legrosszabb meghalgtására is tsak hogy a' bizonytalanságomtól megmenekedjek, másszor pedig inkább akarnék egész holtomig gyötörtetni, mint arról bizonyos lenni, hogy az

alkotóm olly végtelen sok teremtési között én vagyok a' legboldogtalanabb.

Z s u z s a. Tsillapodj leányom a' koczka mindjárt vettetik, — az atyád sebes lépésekkel félénk jön, itt maradsz?

K a t i c z a. Ezen rettentő aggodalmamba hasznomra úgy sem tudnék lenni, hanem inkább káromra, azért kérlek végezd el magad, segítsen a' jó Isten, 's az atyám szívét lágyítsa, (*megtsókolja el.*)

H e t e d i k J e l e n é s.

Z s u z s a, 's **G r ó f S z u n y o g.**

Jó regvelt kedves férjem, ma igen korán kint jársz, tsak meg ne ártson, de régen nem lévén szerentsém magaddal beszélni, olly sok öszvetorlódott, hogy alig tudom hol kezdjem. Nem ülsz le? én valami fontos tárgyról akarnék véled tanakodni.

G r. S z u n y o g. Én pedig egy elvégzett nagy fontosságú dolgot akarok adni tudodra.

Z s u z s a. A' miről én szóllok ó nemzetségünk legbelsőbb állapotját illeti.

G r. S z u n y o g. Az enyim is.

Z s u z s a. Kedves férjem! a' leányunk azon egyetlen egy záloga szerelmünknek, mellyre az Ég érdemesnek tartott, közelit azon időhöz. —

G r. Szunyog. (*haragossan*) Mit kerited, 's tsavarod gyalázatos dolgokat, vagy azt gondolod, hogy én arról semmit sem tudok, 's engemet majd mézes szavaiddal elaltatsz? hogy me részlettetek ti az én távolságomba (*szegényeken kívül*) vendéget a' várba fogadni, és mi több házasságról nálam nélkül tanakodni?

Z s u z s a. (*mindjárt eleinte félre*) Hah hit-szegő Zordy! Megengedj kedves, a' kit a' Várba fogadtunk olly ember a' ki ellen senkinek még magadnak sem lehet kifogásod.

G r. Szunyog. Ha maga a' Királyom is akarna a' Várba jönni, tudom hogy előbb tudtomra adná, eddig soha sem mondhatta senki is: Szunyog nem egyedül való ura Budetinnak, és ime ezen férfias ditsóságtól megfosztattam, nem valami idegen hatalmastól, hanem tulajdon házi népem által.

Z s u z s a. Tsillapodj férjem! ha legkevesebbet tettünk volna, melly a' nemzetségünk lealatsonyítására tölözna, a' legalább való teremtések volnánk, de így — —

G r. Szunyog. Nem elég tehát az, hogy mindenki mondhatja Gróf Szunyognak nintsen elég esze, vagy tekéntete a' háznépe kormányozására, azért a' kormányt viszi a' (*megvetéssel*) felesége. Nem ez nem vala még eddig, de ezután

sem leend. Ha e' napon, melly ezen gyalázatommal megesmértet, nem történne házamba egy szerentsés változás, ezért máskép lakolhatok, de így elengedem, tudd meg tehát : Katicza Menyasszony.

Z s u z s a. (*ijedve*) Menyasszony! és kié!

G r. S z u n y o g. Jakussitsé.

Z s u z s a. Jakussitsé! gondold csak meg mennyivel időssebb nálánál, hisz attya lehetne.

G r. S z u n y o g. A' mennyivel időssebb, annyival okosabb is, a' többibe pedig egymáshoz hasonlók, egyéberánt illó e' hozzája vagy nem azt én itélem meg, elég az, hogy én ezt így végeztem, most tudod, mond meg nékie, hogy ma itt is lesz az ebéden, a' jövő Ura, 's délután meglesz a' kézfogó. (*el*).

Nyoltzadik Jelenés.

Z o r d y. (*fel meg alá jár.*)

A' dolgok mostani állapotjok szerint már látom, hogy Katicza az enyim nem léssen, de legalább az vígasztal, hogy Forgácsé sem léssen. Akár kié lesz most már nem bánom, de hogy az meg nem kapja a' kiért engem megvetett, ez édes ír a' sebemre. Ezt hogy lehessen eszközleni megnyit törtem a' fejemet, 's ime! a' jó angyalom ide küldi a' vén ficzkót Jakussitsot segítségemre. Szegény tudósok, és böltsek, minden fej-

törések mellett addig ki nem tudtok jönni a' szorultságból, még a' sors az eszközöket a' kezeitekbe nem játssa, Tehát a' vén Jakussits lesz a' tüzes vőlegény. Tudom most, Zordy nem volna olly kellemtelen! — és ha minden módokhoz, mellyeket az Ég, föld, és pokol adhatnak, nyulni akarnék még lehetne valamit az én részémre eszközölni, mert Jakussits durvasága mellett jó vén bolond, ezt reája lehetne venni, hogy azon fiatal személyről, mellyet ő tsak szerentsétleníteni fog, önként lemondjon, — Katiczának pedig egyenessen megmondani, hogy tsak úgy szabaditom meg Jakussitstól, hogy az enyim legyen. De nem! inkább magam ts szenvedek, tsak hogy lássa meg, mit tesz a' Zordyt megvetni.

(*Zsuzsa jó.*)

Kilenczedik Jelenés.

Zsuzsa és Zordy.

Zsuzsa. Szörnyeteg! még mersz a' ragyogó napra nézni midőn látod, hogy két embert a' kétségbeesés legmélyebb örvényébe taszítottál.

Zordy. Sajnálom, hogy a' kötelességem pontos tellyesítése, és a' kérdésekre igazán felelő lelkem némelyleknek nem tetszik. De ezt parantsolja a' betsület érzésem.

Zsuzsa. Azon betsületed még sem tiltotta meg az adott szavad megtörését, hitszegő

Zordy. Hitszegő! ezt nékem férfiú kard próba nélkül nem mondhatná, tegnap nem is szólottam, mert az adott szavam szent előttem.

Zsuzsa. A' szavaid szentek, de a' tetteid ördögiek. (*tsufolodva*).

Zordy. Hogy ma reggel a' szilaj ló megrugott, 's így akarátja szerint nem utazhattam el, arról nem tehetek.

Zsuzsa. A' ló rugott meg? Ösmérem én azokat a' ló rugásokat.

• **Zordy**(*tsufolodva*). Ösméri? (*szemtelenül a' szem közé tekint*) tehát mi igen jól esmérjük egymást.

Zsuzsa. Nem, — ezt a' szemtelenséget nem tűrhetem. De várj tsak, néked is eljön még az órád. (*el*).

Tizedik Jelenés.

Zordy, azután Gróf Forgács.

Zordy. Nem tetszik az igazság! valóba sajnós, de jól tekintve a' dolgot — az ő elküldése, és az én lórugásom igen öszveillenek. (*Forgács jön*). Aha! jön a' hegyke Úrfi, meglátjuk mit akar.

Gr. Forgács. Tehát igaz, édes Zordy, hogy Jakussits az a' szerentsés a' ki az imádott Katiczám kezét elnyeri.

Zordy. Uram Bátyám ma úgy végzett.

Gr. Forgács. Lehetetlen! Én is még akarok valamit próbálni. Zordy ha legkevesebb emberi érzéssel bír, legyen segítségemre. Tudja már **Gr. Szunyog** a' szerelmemet?

Zordy. Én ma reggel felfedeztem.

Gr. Forgács. Nem reménylem édesem, hogy felőlem rosszat mondott.

Zordy. Kérdezze a' Bátyámat előttem, hogy miket mondottam.

Gr. Forgács. Köszönöm. Zordy ne hagyjon el, nem leszek hálátlan, most török, vagy szakad (el).

Zordy. Határtalan vakság, szörnyű butaság! én legyek segítségére? és pedig mert nekem soha sem tett rosszat, tehát valaki szive kedvességét elrablani semmi sem? én a' megvetett szerető legyek segítségére a' kedveltnek, iszonyu balgátság, mellybe szerelem! az embereket hozod. Köszönöm Katiczám, hogy az észhez vissza hoztál, de (keserűen) meg is megkapod a' tanításod bérét (el.)

Tizenegyedik Jelenés.

Gr. Szunyog.

Igy tehát Katiczámtól is meg kell válnom, bizony ez sokkal nehezebben esik mint véltem, de hisz! csak a' szomszédba megy, a' hol naponként láthatom, ha nem tudnám, hogy olly szerentsés házasságra lép, bizony nem ereszteném ki a' Váramból, de a' szerentséjébe senkit sem akarok hátráltatni, hogyan tehetném tehát a' leányomnál. Volna ugyan okom neheztelni, de meg engedek, erről egy szót se. (*Katicza jó*). Kedves leányom, bajod vagyon, vagy örömödbe sírsz, mondhatom, hogy sok asszonyokat, és leányokat láttam már sírni örömökbé.

Katicza. Hogyan örülhetnék én annak a' mi örökre boldogtalanít.

Gr. Szunyog. Nem reménylem, hogy az én leányomat valaki csak egy ujjal is bátorkodott volna sérteni.

Katicza. Nem külső rossz, hanem itt (*szi- vére mutat*) az oka busongásomnak.

Gr. Szunyog. 'S mi bajod ott?

Katicza (*letérdel előtte*). Kedves Atyám! mindenre a' mi szent előtte kérem hagyjon fel azon parantsán, hogy Jakussits felesége legyek.

Gr. Szunyog. 'S miért? Kelj fel édesem, 's tud meg, hogy ez nem egy meggondolatlan választás vala tőlem, hanem bővebb megfontolás után szántalak nékie. Mindened mire egy aszszony számot tarthat meglesz, férjed, betsületed, gazdagságod — —

Katicza. De a' szív — —

Gr. Szunyog (*felháborodva*). Szív! gyermeki képzelmény! De tudom ez honnét jön, az a' gyermek a' Forgács erről néked annyit mesélt, még magad is azon bal véleménybe jöttél, hogy a' szerentsés házassághoz szerelem is kívántatik, de ez tsak olly báb, mellyel a' nőtelenek jádzanak, a' házasság első esztendeibe pedig már félre vetik. Az a' Forgács nekem éppen nem tetszik, tsak a' titkos lappaŋgásai miatt is, és hogyan is tudna ő mint olly fiatal egy ház népet illendően kormányozni. (*Szolga jő*).

Szolga. Gróf Forgács kíván béeresztetni!

Gr. Szunyog. Hogyan jött Gróf Forgács a' Váramba?

Szolga. Hiszem itthon létében Méltóságodnak minden Nemes Vitéznek szabad a' kapu, de szine elejbe méltóztatik e' ereszteni az más.

Gr. Szunyog. Igen jól van, éppen jókor, hadd jöjjön.

Szolga (*el.*)

Tizen-

Tizenkettődik Jelenés.

Gr. Szunyog. Katicza. Gróf Forgács.

Gr. Forgács. (jön). Eddigi való esmeretlenségemet — --

Gr. Szunyog. Forgács az én házomban, ámbár tudtom nélkül nem esmeretlen.

Gr. Forgács. Hogyha ide haza tetszet volna lenni, soha egy lépést sem tettem volna a' Várba tudta, és engedelme nélkül.

Gr. Szunyog. Silány kifogások! De ha igazi Magyar szive lenne, az országunk illy szomorú napjain nem töltené az idejét Asszonyok mellett pamlagon, hanem a' vitézekkel kezét fogna, és azon szent törekedését minden igaz Magyarinak, a' hazájának a' török iga alól való kiszabadítását maga is elősegíteni iparkodna.

Gr. Forgács (ön érzéssel). Ebbe a' dologba sem maradtam hátra, hogy magamat szégyenlenem kellene, de az utolsó tsatamba kapott seb a' karomon hátráltatott, hogy nem vehettem részt azon tsatákban, mellyeknek a' Gróf olly ditsően vala a' Vezére. Így pedig gyengén általlottam menni a' táborba, mert nem akarnám, hogy valaha mondhassa egy Török: a' Forgács kardja nem súlyos.

G r. Szunyog. Ha mint vágó vitéz nem is jöhetett, azért vehettük volna jó hasznát, mert háborúban nem csak kard kell. De ha az Óseiben buzgó Magyar szív magába is léledzene, akkor legalább eljött volna táboromba, 's a' Váromba való jövele szándékát felfedezte volna, akkor mit tettem volna bizonyosan nem tudom, de így — —

K a t i c z a. Jobbítsa tehát meg kedves Atyám kegyességével eltévedéseinket, de a' szerelemtől elragadtattva — —

G r. Szunyog. Minden illendőségről, és parantsolatimról megfelejtkeztek. De Forgács, ha olly nagy a' szerelme mint a' leánnyommal eltudta hitetni, vagyon most alkalma azt megmutatni.

G r. Forgács. Most! (tüztől elragadtattva). Mutassa azonszörnyötegeket, azon lehetetleneknek látszó munkákat, mellyeket tölem kíván, érzek magamba óriási erőt, mellyel őket vagy véghez viszem, vagy vélek küzdve meghalok.

G r. Szunyog (Katihoz). Nézd leányom magad, és hasonlítsd össze Jakussits férfias megletségét ennek fellengzésével.

K a t i c z a. Hah! mitsoda a' Jakussits komor-sága a' Ferentzem lelkes indulatjához?

G r. Szunyog. Látom a' te eszedet is elfojtotta a' Szerelem esztelensége, azért nékem kell a' javadról gondoskodnom; de az előbbenihez Forgács! Jakussíts a' leányomat megkérte, mondja meg maga őszintén, ígérhet e' maga nékie olly sorsot?

G r. Forgács. Azt Katicza legjobban ítélheti meg.

G r. Szunyog. Igen bizony midőn annak eszét már elaltatta, könnyű előre látni, ebben a' dologban hogyan ítélne. De minden hibái mellett maga eránt sem akarok igazságtalan lenni. A' szüleit esmérem, és mint igazi Magyarokat betsülöm, de az utolsó Török járásba sok szerentsétlenségek alá vettettek, és magok több Testvérek lévén, mondja meg maga eltarthatja e' ügy a' leányomat mint nálam szokta.

K a t i c z a. Az én kívánatim nem fellengzők, én kevéssel is megelégszem.

G r. Szunyog. Halgass, most beszéllesz így, de egy idő múlva majd megváltoznál. Igaz ugyan, a' leányom nem megvető örökségbe részesül utánnam, de — a' Feleség a' Férjnek köszönje megbetsültetését, 's szerentséltetését, más-kép őtet nem tisztelheti, ezen tisztelet nélkül pedig férfitüi főhatalma elenyészik, és nevetségessé válik, ilyen vó pedig nékem nem kell!

Katicza és Gr. Forgács *(letérdelnek)*
 Atyám, ne szerentsétleníts.

Gr. Szunyog. Mire való ez a' szemfényvesztés? Az én okaimat csak erősebb okok dönthetik meg, nem pedig sirások, Forgács szégyenlje magát. Hallotta mit mondtam, magam akarok lenni a' leánnyommal, egyébbaránt máshól jobb szerentsét. *(Katicza elájúl.)*

Gr. Forgács. Még egyszer — —

Gr. Szunyog. A' mit akartam már megmondtam.

Gr. Forgács. Akár mit teszek most, Sors! meg nem ítéld! *(el.)*

Gr. Szunyog. Mi baja a' leánnyomnak, gondolom nem sok, sokszor hallám, hogy újságok az Asszonyokat nagyon megrendítik, mit tsinálnának még a' tsatába, de — kell valakit a' segítségére küldenem. *(el.)*

Tizenharmadik Jelenés.

Katicza feleszmél.

Miért ébredtem fel ezen a' szerentsétlenségemet elfelejtető állapotomból! Maradtam volna benne, tudom a' Ferentzem sem tudna sokáig e' földön maradni, azután ott fönt folytattnánk az itt kezdett boldogságunkat. Nagyravágyás, hideg

szív, de legjobban gazdagság! melly keményen büntetitek meg a' halandokat azért, hogy titeket bálványoknak választottak. Mi az oka boldogtalan sorsomnak? nem más, mint hogy a' mulandóság minden töredékeny javaival körülvetette vagyok; ha nem lenne szerentsétlenségem gazdag házból születtetni, a' Ferentzem karjain a' boldogság telkein áltlebeghetnék, egy léptsővel ugyan alább, (*de annál biztossabban*) de így éppen azon adományok, mellyeket sokan irigylenek, döntenek a' veszembe! hogyan gázolok ebből ki, nem keresem, legjobb annak ki a' hideg ész parantsait megvetette, tsak a' vak sorsba bizakodni.

(*A' Kárpit lefordúl.*)

HARMADIK FELVONÁS.

Első Jelenés.

(Budetin kapuja előtt.)

Gróf Forgács, János.

Gr. Forgács.

Itt nyugodjunk előbb, még a' nagy munkámhoz fogok, mert bár mi legyen a' következése, a' kedvesem birtokáért mindent megpróbálni eltökéltem.

János. Az álhatatosság szép férfi tulajdon, ditső, a' hal esetekbe el nem tsüggedni, de a' hol minden erőlködésnek sikeretlensége előre látható, ott az álhatatosság, és bátorság inkább veszedelem, mint üdvösség eszköze.

Gr. Forgács. A' mit gyáva' lelkek lehetetlennek véltek már sok elszánt, 's erős lelkü férfiak eszközlöttek, mellyek felett a' Pórnép tsudálkozván, őket, mint nem földi lényeket tsudálta, 's imádta, de a' nyílt eszű, 's mély belátású emberek benne csak derék embereket látanak. Meglehet hogy Szunyog haragja megsilapodik, ma már reám nem haragszik, holn ap megszeret, 's holnapután vejének elfogad.

János. Ha a' Gróf Szunyog felingereltetve durva, vagy talán a' betsületet ~~is~~ megsértő szavakkal a' házából kiűzte volna Nagyságodat, ez nevetőség lenne, 's semmin sem kellene búsúlni. De midőn hidegvérűen, sőt tsufolódva a' kérését megtagadta, és a' házát megtiltotta! mit lehet egy így szálló magyartól várni, 's reményleni?

Gr. Forgács. Reményleni? azt addig kell még lélekezünk, mert ha még ez a' ragyogó tsil-lagunk is elhagy, jobb tsak mindjárt a' sírba szállani. Igaz ugyan hogy sokakat megsalt, de, sokakat boldogított is, 's miért gondoljam, hogy a' sors nékem ellenségem? mert minden akaratom azon pontba nem tellyesedik? kitudja, talán tsak egy ideig azért akar gyötörni, hogy azután annál édesebben meglepjen. Zörgess a' Várkapun! *(János előre megy és zürget)* utánna megy Forgács.

Második Jelenés.

Zordy, Gróf Forgács, 's János.

Zordy. *(kijön)* Gr. Forgács itten? tsudáalom, tegnap az elmenetelnél éppen nem hivatott a' vizsontlátogatásra.

Gr. Forgács. Más állapotba kellene lennem, ha puszta szavak is elrettenthetnének.

Zordy. Puszta szavak? Gróf Szunyog nem szok puszta szavakat mondani, ha a' javát akarja, tanátslom térjen vissza.

Gr. Forgács. Vissza fordulni az elkezdett útamban, midőn tagjaim még épek, nem szokásom. Zordy eressen a' Várba, hadd vehessek legalább Katiczámtól végbucsút, vagy hadd leheljem ki lábainál lelkemet. Tegye ezt meg velem, 's ha valaha ezért szóba jönne, mindenért jót állok.

Zordy. Más az, ha az Úr itthon, más ha távol van.

Gr. Forgács. De mi kára lehet abba ha ezen tsekély kérelmemet megadja, tudom hogy úgy sem örül szerentsétlenségemen.

Zordy. *(magával, járva tanakodik)*. Ha be nem ereszttem, 's sem Katiczával, sem az attyával nem beszélhet, legbizonyosabb hogy őtet meg nem kapja. — De ha beereszttem is! a' Szunyogot magam sem gondoltam olly álhatatosnak, így sem lesz semmi az egészből, 's kitudja ha az öreggel öszvetalálkozik úgy öszvevesznek, hogy nem tsak Várát, de az egész határát tőle megtiltja. Tehát eresszük be, hiszen elég törte már nyakát az által, hogy a' kérése megadattatott. *(Forgácshoz)*. Találtam már módot a' mentségemre ha Uram Bátyám engedetlenségemet megtudná,

majd eltsinálok a' dolgot, hisz emberek vagyunk, ember társainkat tsak kell segittenünk.

Gr. Forgács. Köszönöm, reménylem lesz még idő, mellybe erre vissza gondolhatunk; nem jöttünk még arra, hogy a' barátságot nem tudnánk viszont megszolgálni. (be)

Zordi. Vigyázzon hogy meg ne lássák! Hadd enyelegjen a' sóhajtó páratska, hiszen azért előbbre egy talpnyit sem mégyen, és az elválás annál fájdalmassabb lesz. De rólam valóba kegyessen gondolkodni méltóztatik, magának megtartja a' madarkát, nékem pedig a' tollaiból akar juttatni (tsúfolódva). Igen ditső! nem leszek há-látlan.

Harmadik Jelenés.

(Szoba.)

Gróf Szunyog, Zsuzsa, és Katicza.

Gr. Szunyog. Igy kedves leányom, ez már jól vagyon, hogy nem sírsz, még azt a' bús arczát is hagyd el, de hisz ez is megszsz üdövel. Jakusits olly készületeket tesz, mintha egy Hercegnét venne el, hat Vármegeyékbl hívja öszve vendégeit, 's számtalan új tselédeket fogad, — hisz a' mit én tehetek most én sem mulasztom el, mert eddig ha a' Szunyogok házába lakadalom volt, megemlegették azt husz esztendő után

is sok Vármegyék. Légy víg, a' lakodalom pompás lesz, a' vendégek száma sokra menő, a' vigság mindent felül haladó.

Katicza. Hogy lehet ott vig ünnep, hol a' fő személyek egyike szomorú.

Gr. Szunyog. Tehát ott is buslakodni akarsz? valóba furcsa szokás a' mái üdőkben, hogy olly kevés víg Menyasszonyt láthatni, de változik az üdő, úgy a' szokás is. Majd meg jön a' vigság, nézd az anyádat, *te ő hozzája most vig kedvű vagy, 's hogy megváltozott!*

Zsuzsa. (sóhajt) Az üdő tsak sokat orvosol.

Gr. Szunyog. Úgy te is most busongsz, hogy annál vigabb lehess. Rendes dolog hogy ti leányok nem látjátok által a' javatokat, ha magatokra volnátok hagyva, Egek mit tennétek! hány most is virágzó nemzetség régen leszállott volna azon nagy poltzról, mellyen most is tündöklük. Titeket tehát a' szerentsére erőltetni kell, és ámbár eleinte a' szüleiteket kemény szívűeknek mondjátok, azután midőn a' valódi földi étellel megismerkedtek, ha lehetne az egekbe emelnétek. Azért te is kedves leányom ne busulj, minden jól fog menni. *(el).*

Negyedik Jelenés.

Z s u z s a K a t i c z a.

K a t i c z a. (*utánna néz*) Minden jól fog menni! adná az Isten, de há atyám a' te akaratod tellyesedik, a' te leányod soha víg nem lehet. Minket a' szerentsére erőltetni! mitsoda az az erőltetett szerentse? Megesmérem jó akaratodat, de sajnálom hogy a' jószágod mellett az emberi szív nem esmértével minden hátra lévő napjaimat megkeserited.

Z s u z s a. Hallottad hogy beszéllett, azért nem is mertem tenni semmi ellenvetést.

K a t i c z a. Ez hátráltatott engem is a' kéresem megujtásától, mert az én okaim nála tsak szavak, a' könnyeim gyermeki gyengeség, — mi marad más hátra, mint a' környűlményim vas járma alatt addig nyögni, még az édes halál meg nem szabadit. Édes anyám egy lévén sorsunk, együtt busulhatunk. (*a' nyakába borúl*).

Z s u z s a. (*keseredetséggel*) Tehát az az átok fekszik nemzetségemen, hogy minden leányai szerentsétlenek? de! légy álhatatos a' békességes túrásban, mert tsak így könnyitheted sorsodat, végy magadnak rólam példát, és sírj egyedül a' felett, hogy ebben a' sanyarú században születél.

K a t i c z a. A' mennyi erőt Istenbe való bizodalmam adand, és a' mennyit nemzeti büszke-

ségem nyújtand , annyival elő állok a' sorsom könnyítésére , de ha ezek elégtelenek lévén a' sorsom vas járma alatt legörbülök , magamat minden szemrehányástól mentnek érzeni , mert embertől tsak emberi , 's nem mennyei erőt várhatni. (*Forgács jó*).

Ötödik Jelenés.

Forgács, és az előbbie k.

Katicza. Az Istenért *Forgács* ! hogy mert még egyszer eljönni ?

Gr. Forgács. Mivel az első léptem nem ütött jól ki , gyávaság volna az egészlől lemondani. Ha most az atyád akarátja szerént nem is boldogulhatunk , meglehet hogy majd jövendőben gondolkodását megváltóztatván maga áld meg bennünket.

Katicza. Jövendőbe ! de akkor már mit használ , tegnap megvolt a' készfogó , 's nem sokára lesz a' gyász napom is.

Gr. Forgács. Nem sokára ! igen is ha késedelmeskedünk ! de a' mit tennünk kell , ma kell még tennünk.

Zsuzsi. Katicza. (*egyszerre*) Mit kedves ? mutass útat.

Gr. Forgács. Ha a' szerentsénket magunk eszközöljük. Más mód lehetetlen , minthogy vélem

még ma eljőjj Budetinből az atyám Várába, hol már a' megáldó Pap is készen vár.

Katicza. (*büszkén*) És én mint egy alávaló személy innét elszökjek!

Gr. Forgács. Hagyd a' máskor ditséretes büszkeségedet. Ez a' lépésed nem alávaló elszökés, hanem azon árkon, mellybe bizonyossan el kellene veszni, való merész által ugrás.

Zsuzsa. Ne beszélj ilyeneket Forgács, mert nem álhatsz jóta' következéseiről. Vagy gondold hogy a' férjem ezeknek rest nézője leszen? de egész hatalmával úgy felettetek törne, hogy el kellene vesznetek; mert nagyok az öszveköttetései, és sok ember kész a' fegyverrel a' parantsára.

Gr. Forgács. A' vér eddig vízzé nem vált még, eleinten nem mondom hogy reám mint főokra nem fog megharagudni, de ha látja a' háznépünk körébe a' boldogságunkat, az álhatatoságunkról őtet meggyózzuk, ha a' többszöri kérésünket halja, lehetetlenség hogy szíve meg ne lágyuljon, és a' gyermekeit a' megengesztelt mellyéhez ne szorítsa.

Zsuzsa. Ezek tsak meglehetőségek, de ha így lehetne is, még közöttünk és kiránságunk közt iszonyú gát vagyon, a' rendithetetlen falai Budetinnek.

Gr. Forgács. Megrendíteni őket nem is akarjuk, csak rajtok túl lenni, — Üregy most beteg, Zordy van a' kapunál.

Zsuzsa. Zordy! csak annak ne hidjetekek, kivált ha barátságot mutogat.

Gr. Forgács. Nem is fog ó az egészből semmit is tudni, még el nem végeztetett. A' szolgám addig tartja beszéddel még mi a' várból kint leszünk, a' hol is már lovak várnak reánk, hogy a' szerentse telkeire behajthassunk. Katicza ne rontsd el a' jól elintézett dolgainkat, mert a' kit a' szerentse úgy megátkoz, hogy minden fáradsága mellett is szerentsétlen, az szánást érdemel, de a' ki az arany időt lomhasággal hagyja elfolyni, azután pedig jajgatoz, az jobb sorsot nem is érdemlett, most megyek, mindjárt itt leszek, tselekedd addig azt, a' mi a' szerentsédet előmozditja. (el).

Hatodik Jelenés.

Zsuzsa, és Katicza.

Katicza. (egy üdeig némán áll) Édes anyám mit tanátsolsz?

Zsuzsa. Nehéz olly dologba, mellynek lehetséges rossz következéseit az ember esméri tanácsolni, más az kisebb tárgyú dolgokban, mellyekben a' rossz tanáts sem szülhet nagy kö-

vetkezéseket, de ha egy pár kimondott szavaktól két ember egész életbeli szerentséje függ, a' gondolkodó ember nem bőkezű a' tanáttsával. Ha ti a' boldogságtokat eléritek én akkor még nálatoknál is szerentsésőbb leszek, de ha én általam jönne vesztetek! nem! ezen túl élni nem tudnék. Ha elmész, én sem maradhatok itten, ha számolsz a' szerentsédre menj, ha nem, vedd a' sorsod alá magadat.

Katicza. (*büszkén felemelkedve, 's férfias elszánással*) Látom tehát hogy magamra vagyok hagyatva, félre tehát leányi gyengeség! az ész javasolja, hogy a' hajótörést szenvedő minden darab fa után nyújtsa kezét, így én is az egyetlen egy deszkához ragaszkodom, ha elmerülök is véle nem félek, mert a' legrosszabbra elvagyok készülve, tsak most (*fellelengve*) erős lélek, 's szerelem, ne hadjatok el engem, (*sebessen el*).

Hetedik Jelenés.

Zor dy, és János a' kapunál.

János. Valóba, mint mondám, az utolsó Török látogatás olly sulyos volt, mint még soha ennekelötte, a' rablásnak pusztításnak, 's öldöklésnek tsak akkor lett vége, midőn azt már tovább folytatni nem lehetett, szegény Uram is

megsebezttetett, de ez mind hadján lenne, csak ez a' szörnyű tsapás ebbe a' Várba ne érte volna.

Zordy. Sajnálom, de ki tehet róla.

János. Az öreg Jakussits miatt ótet elereszteni.

Zordy. Hogy Forgács nálánál szebb, 's ifjabb senki sem tagadja, de mit tsinálhat az ember!

János. Maga Tekintetes Zordy Uram igen sokat tehetne. A' maga szavára az ura Bátyya sokat ád, ha alkalmas időbe a' dolgot elő hozná, kifejtetné, talán még lehetne a' dolgon fordítani.

Zordy. (*félre*) Úgy e'? hát ez is betanult leczkét mond fel. Engem gondol? oh az én befolyásom sokkal tsekélyebb mint sokan gondolják. Uram Bátyám maga viszi a' dolgait.

János. Az igaz, de a' kézfogó még nem esküvő, még lehetne a' dolognak megváltoztatásán dolgozni.

Zordy. (*tsufolodva.*) Hidd el hogy én ezen eleget dolgozok, de az az öreg egy meghajthatatlan makacs ember.

János. Vagy Jakussitsot az önkényes lemondásra birni?

Zordy. Ez még nehezebb, nem tudod hogy a' vén szerelmes tizszer bolondabb a' fiatalnál. Inkább lemondana minden javairól, mint Katiczá-

ról. Ezeket mind megfontolván, nem láthatom által mit keres az Urad itten.

János, Most butsuzik el a' lelkefelétől, ne irigyelje néki ezen keserű édességet. Mit fog ezután tenni? félttem az életét.

Zordy. Hagyd el ezen félelmedet, eleget esmértem kik illy bajba lévén, a' halálokat eltökéltették, de hálá az Istennek mai napig mind friss egészségbe vagynak, (ekkor a' Váron belől Forgács megjelen, 's int a' kalapjával, melyet János észbe vesz.)

János. Ezen tsapodárok sorából kérem az én Uramat kivenni, de egy kis kérésem volna.

Zordy. (*vigyázva*), Ez ál!

János. Tsekélységből, az ide nyargalásomban a' lovam izzasztója elszakadt, ha egy másikat költsöndözni tettzene, az első alkalommal köszönettel vissza adom.

Zordy. Izzasztót? ez nem sok, mindjárt! (*befelé fordul 's véletlenül megpillantja Forgácsot, Zsuzsát, 's Katiczát*). Izzasztót! hozok mindjárt egyet, ki tudom hogy benneteket jól megizzaszt.

Nyolczadik Jelenés.

Egy félről Zsuzsa, Forgács, Katicza, más félről Szunyog szolgálkkal.

Forgács vezeti Katiczát. Tsak még egy pár lépés, azután. — —

G r. Szunyog. (*indulatossan*). Ördög Pokol! mi ez? (*kardot ránt*).

G r. Forgács. (*elszánva, hasonlóképp kardot ránt*). Most válik el élet vagy halál.

János. (*elől ugrik*). Nem birhatván magaddal én leszek az Úr! (*áltkarolja, 's a' rugaszkodót elviszi magával*).

G r. Szunyog. (*dühössen*). Utánna, utánna, a' ki elhozza, azt nagy díj várja. (*Katiczához*). Nemzetségem elfajzott ága vesszél el! (*reája emeli a' kardot, 's vágni akarja, de egyszerre leereszti a' kardot*), nem, ön vérem gyilkosa lenni nem tudok, de — (*körül pillant, 's meglátja Zsuzsát*). Te is itt? bizonyosan te valál ennek koholója Tiborc! Tiborc (*szolga*) Tessék!

G r. Szunyog. Késérd ezen alávaló személyt a' várom legutólsó szobájába, 's őrizd őtet, vigyázz hogy siránkozása gyermekké ne tegyen.

Tiborc. Ha még az asszonyok is kifognának rajtunk, mit tenne még a' Török! (*elkésérsi*).

G r. Szunyog. (*Katiczához*). Te, az eddig ditsőségessen virágzó nemzetségem elhervadt kóroja! így homályosítod az őseidről reámaradott fényt, így akarsz engem hitszegővé tenni, az illendőség szent köteleit így tapodod? nem! az én leányom nem vagy, nem is vagy a' Szunyog vérből.

Katicza. Mit tehetek arról ha az őseim után egy érzékeny égő szív is maradt reám.

G r. Szunyog. (körül néz, 's meglát a' falba egy keskeny boltozatot ajtó nélkül). Éppen jókor látom meg, oda mész! ott majd az az égő meleg szíved egy keveset meghülhet hej! munkások! (kőművesek jönnek eszközeikkel). Ti egy falat huzztok azon üregre, de adjatok be előbb három napra eledelt, had láthassa ebbe az üdőbe által tévedése rutságát. (A' kőművesek köveket hengeritenek oda, 's kezdik a' munkájokat). Bár tehetném hogy ez az alávalóság ne lenne az én gyermekem, és hogy a' világ ne tudná meg a' lealáztatásomat. Teremtóm! ne adtál volna inkább egy gyermeket is, mint ezt a' ki engem így megszegyenit.

(A' Kárpit lefordúl.)

NEGYEDIK FELVONÁS.

Első Jelenés.

Gróf Szunyog (*maga*).

Mit tettem? szörnyőség! mit kell még tennem majd nagyobb szörnyőség. Az Istennek azon egyetlen ajándékát, mellyel megáldott, hideg falak közé zártam, 's halálra ítéltém, talán eddig meg is halt! nem! nem! nem! megnem halt, hisz elegendő eleséget adattam nekie. Őtet el nem vesztethetem, meg kell szabadítanom, haj de annyi ember előtt az ítéletet reája kimondottam; kitsinségtől ösmérnek, és azért, hogy a' szó, és teljesítés nálam mindég egy, tőlem félnek, és becsülnek, és ime ha szavamat vissza veszem oda minden ditsóságom; — ha tsak egy gyermeknek halgató képeről is látnám azon gondolatját: ez az a' szavát megnem tartó, szégyenletembe a' földbe szüllyednék, nem ez nem lehet! de hah! mit fogok tenni, ha mindenki szeméből ezt olvasom, ez a' nemzetsége gyilkosa! ez még szörnyübb, olyan az állapotom mint azon megítélt bünösnek kinek

a' sántzi munka, vagy hajó huzás között válasz hagyatik. (*Égbe emelt kezekkel*). Boldog Teremtőm, küld le hozzám Angyalodat, hogy vezessen által a' gyilkosság, és álhatatlanság sziklái között a' nélkül, hogy egyikbe is megütközsek. Vagy tegyél nagyobb jót velem, vedd magadhoz szolgádot ebbe a' napba, ebbe az órába, ebbe a' pillanatba. Akkor tudom Katiczám ki jön a' hideg tömlőczéből, mellybe a' hidegségem zárta, Forgácsnak Hitvесе lessz, és talán véle boldogabb is. Tsak mindjárt a' haza jövelelemnél a' Feleségem, vagy Katiczám, vagy Zordy a' szerelme-
ket felfedezték volna előttem, az egész más karba lenne, de az a' Zordy minden jó szolgálatjai mellett is nékem ugy látszik, mintha nemzetségem ostora lenne. De ha már minden így vagyon, kitehét az örök végzés ellen! — -- Ha a' rossz elkerülhetetlen, jobb mentül előbb rajt túl esni. Próbáljuk tehát. Zordy!

Második Jelenés.

Gr. Szunyog. Zordy (*megjelenik.*)

Gr. Szunyog (*fel, meg alá jár szorultságba, nem veszi mindjárt észbe Zordyt.*)

Zordy. Uram Bátyám felszólított.

Gr. Szunyog. Tsak tudni akartam mint töltetett el az éjtzaka a' Váramba.

Zordy. Tsendessen, és rendessen, reggel felé megjött az elküldetett lovász levelekkel, parantsolja, hogy elhozzam?

Gr. Szunyog. Hozd el, vagy ne bánts nints üdöm. Valamit ujjat nem hozott?

Zordy. Azt mondják, hogy a' Török megint akar mozogni.

Gr. Szunyog (*fellobanva*). A' Török? nem vala elég a' mit most neki adtam! Öcsém készfij fel, hvd öszve az embereimet mindjárt ellene megyünk! Vagy ne bánts még itthon nem végeztem el a' dolgaimat. A' várba nem adta magát valami elől?

Zordy. Semmi. (*Zordy örülni látszik szorongattúsain.*)

Gr. Szunyog (*szorongattatva fel megalá.*)
Az örök tellyesítették a' kötelességeiket?

Zordy. Pontossan (*félre*) látom mi gyötri legyen elég az eddigi kiuzásom, megszabadítom ettől, nem ugyan ő miatta de Katicza miatt, kit minden megvettetésem mellett is imádok, hogyan lehet ez nem tudom, de hogy így vagyok jól tudom. (*Fenkangon.*) A' napszámosok is szergalmatossak.

Gr. Szunyog. Mitsoda napszámosok?

Zordy. A' Kőművesek.

Gr. Szunyog (*erre meg dőbben, de ösztöszedi magát.*) És merre dolgoznak?

Zordy. A' kerítés végénél, de szegények igen szomorúak.

Gr. Szunyog. És miért?

Zordy. Megengedjen Uram Bátyám, szabadon kimondom, a' Katicza Kisasszony sorsán, mellynek ők voltak eszközei.

Gr. Szunyog (*félre*). Ha ők mint eszközök sirnak, mit csinálják én mint indító ok. Nem halt hiszen meg? ugy e?

Zordy. Nem, a' legjobb eledellel tápláltam, és a' falon rést is törtetem, mellyen nékie ágyi ruhát is beadhattam.

Gr. Szunyog. Ezt így jól tselekedted, látom, hogy sokkal jobb vagy mint csak elébb is gondoltam.

Zordy. De az emberek a' jövődő sorsán aggodalomba vagynak.

Gr. Szunyog. Talán csak nem gondolják, hogy ott akarom veszni hagyni.

Zordy. Ösmérik ők Uram Bátyám állhatosságát; és ettől nagyon félnek, de (*enyelegve*) énnekem egy időtől fogva önkényes, engedetlen napjaim vagynak, én vélek elhitettem, hogy ez az engedetlenségnek egy kis büntetése, és az

egész az ijesztésnél marad, továbbra pedig maga fogja őtet kiszabadítani.

Gr. Szunyog. Ezeket mondottad? Ha leülök az asztalomhoz olly valamit irok, hogy még késő unokáid is megköszönik ezen mondásodat. Bizony nem hittem volna, hogy így által látod az akaratomat. Mivel éppen erről van a' szó, hogyan lehetne ezt legjobban eszközteni? még nehez azt ezen buta emberekkel elhitetni, hogy az embernek más titkos tzeljai is lehetnek mint éppen mutatja.

Zordy. Bizza ezt reám! ez nem sokára meg lesz, addig is mindennel jól tartom.

Gr. Szunyog. Jó lesz! tedd azt a' mit legjobbnak vélsz, de nagy a' hézak?

Zordy. Az egész szobra kilátszik.

Gr. Szunyog. Jól van (*félre*) Mindjárt meg kell néznem, ha tsak távolról is. (*el.*)

Harmadik Jelenés.

Zordy *maga.*

Hogyan töri magát vélem azt elhitetni, a' mit maga sem hisz, ő az állhatatosság nevét fenn akarja tartani, midőn már régen elvesztette, — hasonlít azon Nemessekhez kik a' Jóságukat már

nem

nem bírják, még is a' praedicatumaik 's írásaikra kevélyek! most Katiczát meg kell szabadítanom, hogyan? ez ád dolgot, de talán boldogságot is. (el).

Negyedik Jelenés.

Azon fel, mellybe Katicza zárattatik, a' melly szobra kilátszik.

Zordy (*igen nyájassan.*) Reménylem, hogy az éjtzakája nem volt olly szörnyü, mint ezen falak máskép mutatnak, én semmit el nem muttam. — —

Katicza (*kihajit mindenfélét az üregéből.*) Itt vagyon minden, nékem nem kell, legalább így annál hamarább mindennek vége lessz.

Zordy. Mit gondol? az élete virányába meghalni akarni?

Katicza. Tehát egy tsendes sir nem kívánatosabb egy nyomoruságos életnél?

Zordy. Egy nyomoruságos életnél minden esetre, de nem egy boldognál, mint Kisasszony még érhet. Angyali Katicza! beszéltem az Attyával, már megsillapodott a' haragja.

Katicza. Tehát egy kérésem volna magához Zordy.

Zordy. Nem kérése, parantsolatjai, mellyek mennél többek, annál jobban szerentséltettek.

Katicza. Tehát kettőt parantsolok. Először ezt az üreget rakassa be egészen, másodsor, az Atyámat tartsa a' haragjába, még bizonyos lehet, hogy itten tsak a' testem van.

Zordy. Mit gondol! megengedjen — —

Katicza (*tsufolodva*). Illyenek azon kész szolgálak, ezer parantsért könyörögnek, és ha az ember egy tsakélyiségért könyörög, magokat vissza huzzák.

Zordy. Akár mit mást, de ezeket lehetetlen.

Katicza. Távozz tehát undok, és ne keserítsd utolsó óráimat, úgy sem lehellem már soká azon levegőt, mellyet te is fertőztetsz. Látom szándékosat, azt vártad, hogy majd a' szabadságomért fogok nálad esdekleni, te pedig olly kegyes lettél volna azt nékem azon feltétel alatt, hogy téged férjemnek válasszalak megszerezni, nem ebből semmi sem lesz! a' te kezedből még a' szerentsémet sem akarnám elfogadni, annál kevesebbet ezen nyemorék életet.

Zordy (*indulatossan*). Vessz el tehát! (*fel, alá*) minő ditső gondolat lenne a' Förgácsért hamarjába elküldeni, és ő véle a' várból őtet kieresztteni, akár mint zűgna is a' szunyog, — de ebből nem lesz semmi is. Minden megvettetésem mellett sem hagyhatom meghalni! inkább magam kívánnék ezerszer meghalni, mint halálának tsak

távolvaló oka lenni. Megszabadítom, de nem fogok arra okot adni, hogy Forgács ölében a' szagatott szivem felett nevehessen. (el.)

Ötödik Jelenés.

Jakussits lakása.

Jakussits, Telky, Szolgák.

Jakussits. Úgy úgy tsak olly rendbe hozátok, hogy a' legélessebb szem se találjon héjánosságot, a' Várom külseje már mennyegzős, a' belseje is ollyan legyen, ennek ollyan mennyegzőnek kell lenni, millyet se Szunyog, sem Jakussits soha eddig nem látott.

Telky. Azt tsak tudom, hogy a' Vendégek tsudálkozással és bámulással fogják e' Várat elhagyni, ha a' Felesége Tekintetes Uramnak evvel sem elégszik meg, a' Paradicsomba is megelegetlen lessz.

Jakussits. Meg fog ő elégedni, nem kíván ő sokat, az atya Várán kívül keveset lévén nem sokat látott azon pompákból, mellyeket sok Nagyaink a' hazájok illy rettenetes állapotjába is, üzni, megnem szünnék. Ezeket a' készüléteket mind ő érette teszem. Mert meg gondolván, még sem vagyok olly fiatal már! azért a' világ minden

kecseivel úgy kívánom környékezni, hogy más sors kívánása tsak eszébe se jusson.

Telky. Ditsérendő feltétel, de ezek tsak addig okoznak örömet még ujjak, azután pedig minden kellemeget elvesztik.

Jakussits. Ha változás kívántatik, azon is lehet segíteni, az esztendő minden szakasszait más váromba töltjük, mellyeket is ujjonon mindég feltzifrázni, és új szerekkel fellehet ékesíteni, de mind ezeknél legjobban fogom én őtet magamhoz lántzolni a' viseletemmel, mert a' mint tsak lehet, fogom szeretni, és betsülni.

Telky. Így már jobban közelit a' tzeljához, de mind a' mellett soha sem hallottam sok jót olly házasságról, mellybe a' felek az esztendőbbe nagyon különbözök.

Jakussits. Éh mit halgass! ezt te nem érted! én legjobban megfoglak tzałolni a' Hitvesem szerentséltető karjai közül.

Telky (félre). Hogy ő szerentsés lesz nem kétlem, de Katicza? ez más (*Jakussitshez*) szíveimből kívánom a' viszonos boldogulást.

Jakussits. Eredj! te is azok közül való vagy a' kik akkor is felhóket látnak, és menydörgést hallanak, midőn a' nap legszebben diszcedik.

Telky. De hogyan ha Katicza szive már másé lenne?

Jakussits. Azt Katiczáról nem gondolnám. De ha így is lenne, melly leány nem szerelmes előbb másba mint férjébe, még is ha férjhez mennek arról megfélekedeznek, és az egész úgy rémlik előttök, mintha álom lett volna. Még is ezt Katicza felől nem hiszem.

Telky (félre). Mint Várnagy többet nem szólhatok, mert mi történt Budetinbe senki közölünk megmondani nem meri, mert a' millyen nagy a' jósága, olyan a' haragja is.

Szolga. Zor dy ott kin vár!

Jakussits. Szabadon bocsájd be.

Telky. No most! (Zor dy jő).

Hatodik Jelenés.

Jakussits. Ötsém! mi jó hozott?

Zor dy. Sok jó éppen nem, a' Budetini történetek, mellyeket tudom, hogy már hallott.

Jakussits. Semmit sem hallék, mi történt?

Zor dy. Tehát a' szegény Katicza sorsáról semmit sem tud még?

Jakussits (hevessen). Semmit, mi a' baja, hamar, ha segítség lehetséges, minden erőmmel a' szolgálatjára kész vagyok.

Zordy. Az egésznek jó elintézésére éppen nem olly sok erő kívántatik, tehát rövideden: A' mátkája a' Gr. Forgácsal elakart szökni, én a' dolgot észre vévén, az Attyát erről hamar tudósítám, ki őtet hátráltatta, és úgy büntette meg, hogy falba rakatta, és éhen halásra ítélte.

Jakussits (felindulva). Mit — Szunyog az én mátkámmal így bánt! ezt nem engedem, hogy nem hagyta elmenni, az kötelességében állott, mert nekem őtet megigérte, de az én Menyasszonyommal így bánni az én tudtom nélkül ez megbántás, mellyet bosszulatlan nem is hagyok.

Zordy. Szunyog a' Katiczát úgy tekinti mint gyermekét, és véli, hogy úgy büntetheti mint nékie tetszik.

Jakussits. Igen ha tsak leánya volna, de Katicza az én Mátkám is, és jobban az enyim már, mint az övé. Telky! eredj kiáltsd oda kint: lóra vitézek!

Zordy. Talán tsak nem fogja a' jövőendő ipát haddal megtámodni?

Jakussits. Mindjárt nem, de ha tüstént a' mátkám kiszabadításába meg nem eggyez, a' mit teszek ő lássa, hej! fuvassátok a' trombitákat, és mindenki utánnam! *(el mindnyúján).*

Hetedik Jelenés.

(Budelin vára előtt szabad tér, több elbujt emberek láthatók, kik némellykor előljönnek. A' kapu be vagy on zárva.)

Gr. Forgács *(fel, és alá indulatossan.)*

Gr. Forgács. Nem ezt nem szenvedhetem, ez így nem maradhat. A' Katiczám mint egy elvetett személyt, vagy egy gyilkost befallazni, és halálra ítélni! és pedig én érettem megszabadítlak Katiczám ha tüzes lántzokkal is lennél az üregehez kaptsolva! az Atyádat is meg mentem azon undok névtül, melly ezen tettebül igazság szerént reája háramlana *(a' kapu fele.)* Még sem nyilsz meg szerentsém, vagy szerentsétlenségem kapuja? de várnom kell még a Várba tsusztatott embereim jelt adnak, hogy indulatosságom az egészet el ne rontsa, de azután be! Oriási erővel. Midón a' Szunyog olly gyalázatoson megvetette kérésemet, megvallom majd eltsüggedtem, midón elmenetelünk hátraltatott tudván, hogy erős ürség alatt lessz, már ez meg kettőztette bátorságomat, de midón tartozkodása gyalázatos helye tudtomra jött, ez úgy megsokszorozta ereimet, hogy Herkules minden munkáit magamra vállalni kész lennék. Nagyba kaptam egy fal helyett kettőn általtörni, de ne félj Katiczám

a' ki arra elvagyon készülve a' mire én, az sokat végbe vihet, még olyat is, mellytől gyáva lelkek félve visszavonulnak, (a' kapu nyílik, a' trombita harsog) harsog a' trombita most vagy soha, (a' kapukoz megy embereivel, ő bemegy, 's nem sokára ki jön az embereivel.)

Nyoltzadik Jelenés.

Gr. Forgács. Zsuzsa, Katicza, és sok emberek.

Gr. Forgács vezeti Katiczát. Bátorodj Ielkem, a' szerentsénk napja kezd fakadozni. (Jakussits, Zordy és annak szolgálai más felől.)

Jakussits. Hah! mi ez?

Zordy. Ha ezek nem elegendők majd hozok még valakit.

Gr. Forgács (elkomorodva.) Tehát így üldözöl bal sorsom! (felindulva Jakussitshoz.) Jakussits! gyáván nem hagyom magamat Katiczám-tól megfosztattni! ha férfiú, ha Vitéz, ha Magyar vagy kardra (kardot ránt).

Jakussits. Gyávának eddig senki sem mondhatott. Helyet! (az emberek félre nyomulnak, a' hely közepen tsatáznak Jakussits és Gr. Forgács változó szerentsével, Szunyog jön).

Gr. Szunyog. Megáljatok! Ki engedte meg az én földemen tsatázni? (*Jakussis és Gr. Forgács megállanak.*)

Jakussits. Ez betsületet illető dolog, melyet ott szabad kivivni, hol a' felek egymásra találhatnak, ezt egy Nemes sem tagadhatja meg a' másiktól.

Gr. Szunyog. Ez más, engemet erről még is lehetett volna tudósítani, hanem azért ma ezt elnézem! tehát tovább! (*némán néz.*)

(*Jakussits és Forgács folytatják a' tsatát, mellybe Forgács egy erős ütést ad Jakussitsra, de ez őtet sérelem nélkül felfogja.*)

Jakussits. Meg álj Öcsém! illy vágást fiatal embertől nem vártam volna, kár volna egymást magunk között elfogyasztani, midőn a' jó kéz, és kard mai napokba a' Törökre szükséges. Öcsém! ezen viadalt vitézül megállottad — látom, hogy Katiczáért mindent tenni kész vagy, az éftedet is kockáztatod! Jól nézvén a' dolgot jobban is illetek ti egymáshoz, azért is a' gyűrüt vissza adom (*megteszi*) ha az Attya ebbe megegyez. (*Szunyoghoz*). Barátom! mi már eléltük a' szép napjainkat, és abba keressük boldogságunkat, hogy a' fiatalokat boldogítjuk. Én ezen fiatal hőst fiamnak, és örökösömnek elválok, had valósodjon meg a' már mindenfelé elterjedt hit, hogy Oroszlánykő Ura a' szép Katiczának Völegénnye.

Gr. Szunyog. Ezen nagylelkü lemondásodat, melly a' leányom szerentséjét eszközli hálas barátsággal veszem, de egyszer'smind olly tekervényes örvényből szabadított ki, mellyből soha ki nem gázolhattam volna (*kezét megfogván, fontossággal*) megeggyezek.

Jakussits. Nálam minden kész a' menyegzőre, tartsuk még meg ezen a' napon, melly vitézi viaskodással diszesítettett.

Gr. Forgács és Katicza. Áldjatok meg bennünket!

(Zsuzsa a' közepébe, kétfelül Szunyog, és Jakussits, a' két végén Katicza, és Gr. Forgács, térdelnek, az Öregek kezeket fejekre teszik és mondják).

Legyetek boldogok!

(A' Kárpit leforúúl.)

Österreichische Nationalbibliothek

